

Száma: 14886-12/2009.

Előkészítő: Nagyné Bózsár Katalin egészségügyi és szociális intézményi és személyzeti ügyintéző

Az előterjesztés törvényességi ellenőrzője:
Szűcsné dr. Sebestyén Irén jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Hajdúnánás város lakossága tüdőszűrő vizsgálatának lehetőségéről

Hajdúnánás Városi Önkormányzat a Városi Egészségterv 2008. évi felülvizsgálatakor tárgyalta a lakosság körében megelőző jelleggel megszervezhető tüdőszűrő vizsgálat lehetőségéről.

Röviden a tüdőszűrési vizsgálatok történetiségéről:

A tüdőszűrést a XX. század elején még *Európa szerte* népbetegségként pusztító tuberkulózis (tbc, tüdőgümőkor) korai felfedezésére vezették be.

A gyakran családokat és közösségeket megtizedelő fertőző betegség egyik jellegzetessége volt, hogy sokáig tünetmentesen zajlott, de ha véletlenül készült egy mellkas felvétel, amire akkor már lehetőség adódott, akkor gyakran egészségesnek tűnő egyénnél is felfedezték a tüdőbetegség korai jeleit.

1970-1980 között az egyre csökkenő számú, nyilvántartásba vett tbc-s betegek 60-70%-át szűrővizsgálattal fedezték fel Európában. Ezekben az években már egyre jobban körvonalazódott egy másik jelentős tüdőbetegség, a tüdőrák folyamatos emelkedése, amely megbetegedések eleinte a tbc szűrések során váltak nyilvánvalóvá. A növekvő számú tüdőrákosok 45-50 %-át is szűréssel fedezték fel eleinte.

Az elmúlt húsz évben *Magyarországon* jelentősen javult a tbc járványtani helyzete, s bár a 90-es évek elején egy átmeneti hullámvölgy következett be, jelenleg sikerült az új megbetegedések számát országszerte átlagosan 0,025% alá leszorítani. (Hogy milyen volt korábban a helyzet, csak annyival szeretném érzékelteni, hogy 1960-as években történő kiterjesztése és kötelezővé tétele idején, évente közel 10 000 új beteget fedeztek fel.)

2001-ben a több mint 4 000 000 ernyőképszűrő vizsgálat során 1 267 új tbc-s beteget fedeztek fel. A tbc-vel kapcsolatban a szűrővizsgálatok hatásossága mérséklődött.

Időközben a tbc elleni küzdelem *nemzetközi stratégiája* lényegesen *megváltozott* a WHO (Egészségügyi Világszervezet) új hozzáállása miatt. Többen összehasonlító vizsgálatokkal cáfolták a tömeges radiológiai szűrővizsgálatok tbc-vel kapcsolatos hatékonyságát és szükségességét, természetesen fenntartva a radiológiai vizsgálatok helyét a diagnosztikában.

Ennek hatására az 1996-ban elfogadott Nemzeti Tuberkulózis Programban kidolgozott módszertani ajánlások új alapokra helyezték a szűrési rendszert, amit *Magyarországon az 1998. évi egészségügyi törvény* - a járványügyi okokból elrendelt kötelezettséggel - lényegében *megegyesített*.

Ennek alapján 30 éves életkor felett teljes körű *lakosságszűrés végzendő ott, ahol* a megyei, illetve városi összesített tbc incidencia 0,025% feletti, vagy a Koch-pozitív tüdőbetegek száma eléri a 0,015%-ot (azaz *25 ill. 15 új tbc-s megbetegedés évente 100 000 lakoshoz viszonyítva*; Koch-pozitív az a fertőző beteg akinek köpetéből közvetlen mikroszkópos vizsgálattal ki lehet mutatni a kórokozót).

A szűrővizsgálatok elrendelését az érintett területet ellátó tüdőgondozó intézet jelentése, vagy vezetőjének kezdeményezése alapján az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat végezheti. 2007. évben 2 községben került sor megyénkben kötelező szűrésre, a többi településen tehát *nem kötelező a tüdőszűrésen való részvétel*.

A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet értelmében *a kötelező érvényű tüdőszűrés hatálya lényegesen korlátozódott.*

A jelenlegi álláspont szerint *nem javasolt a szűrésen való részvétel a 30 év alatti lakosok számára*, mivel körükben elenyésző a tbc-s betegek száma.

Ajánlott viszont a gyógyult tbc-s betegek, *bizonyos társbetegségben szenvedők* (cukorbetegség, immunológiai betegségek, alkoholfüggés) *száma*, 40 éven felüli *dobányosoknak*, tüdőrák halmozott családi előfordulása esetén, továbbá egyes munkaköri alkalmassági vizsgálatok kötelező részvizsgálataként.

Hajdúnánáson a 2008. és 2009. években lakossági átfogó tüdőszűrő vizsgálat nem volt.

Hajdúnánáson a TBC-s új megbetegedések száma 2007. évben 1 fő, 2008. évben 2 fő, 2009. év november 30. napjáig 12 fő.

A fenti adatok birtokában ***a Városi Tüdőgondozó Intézet tüdőgyógyász szakorvosa javasolja***, hogy a képviselő-testület vegye fontolóra az éves tüdőszűrés megszervezését.

A szűrésre önként járó, vagy egészségével törődő ***lakosság is igényli és várja, hogy évente tüdőszűrésben részesülhessen.***

A szűrővizsgálat finanszírozásáról:

Hajdúnánáson a Városi Tüdőgondozó Intézet adott helyet korábban a mozgó szűrővizsgálati egységnek, ahol a lakosság ingyenesen, külön értesítés alapján vehette igénybe az egészségügyi szolgáltatást.

Miután nem kötelező és nem általános érvényű a tüdőszűrő vizsgálat, így jelentősen *átalakult* az egészségügyi szolgáltatás finanszírozási háttere is.

A központi „bázisfinanszírozás” a felére csökkent, továbbá csökkent a szűrésen résztvevő lakosok száma is.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 91/2008. (III. 21.) számú Képviselő-testületi Határozatában nem támogatta a tüdőszűrés elvégzésére jelentkező szolgáltató megállapodását, de fontosnak tartotta a lakosság tájékoztatását, valamint hangsúly fektetését a prevencióra.

A 2009. évi új megbetegedések száma alapján elképzelhető, hogy az ÁNTSZ kötelező szűrővizsgálatot rendel el, azonban erre egyelőre előzetes ígéret sincs.

Időközben a lakosság részéről érkező igények, továbbá a Tüdőgondozó Intézetben az általános szűrés hiánya miatt mutatkozó többletfeladatok okán azonban átgondolás tárgyát képezheti a lakosság átfogó tüdőszűrő vizsgálatának elvégzése és azok kiértékelése. Ehhez azonban a központi finanszírozás csökkenése miatt az önkormányzat, továbbá a 40 év alatti személyek részéről anyagi támogatás szükséges.

A 2010. évi lehetséges szűrésekhez kapcsolódó költségek meghatározásához a Kenézy Kórház Kft. küldött Hajdúnánásra vonatkozóan konkrét árajánlatot.

Az árajánlat alapján a kijárási és telepítési költség 360.000,- Ft-ba kerülne, ezen felül az áram bekötés és a berendezés áram fogyasztása, a négy fő dolgozó térítésmentes ebédjének biztosítása, továbbá a lakossági kiértékelések megtétele kiértékelések (idézések), illetőleg plakát, újság, szórólapok útján az önkormányzat költségvetését terhelné, míg a 40 év alatti személyek szűrővizsgálata jelenleg 920,- Ft-ba kerülne.

A fentiek alapján előterjesztem az alábbi

Határozati javaslat-ot:

A.) változat

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete - figyelemmel a településünkön jelentkező 2009. évi új TBC-s megbetegedésekre, valamint a lakosság részéről jelentkező igényekre -

támogatni kívánja a lakosság körében megszervezendő tüdőszűrési vizsgálatok elvégzését, melyet a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a Kenézy Kórház Kft. együttműködésével valósít meg.

A képviselő-testület felhívja a polgármestert az együttműködési megállapodás megkötésére az alábbi költségeknek az önkormányzat 2010. évi költségvetése terhére történő biztosítása mellett:

-
-
-
-

Felkéri a polgármestert a 2010. évi szűrővizsgálatok megszervezésével kapcsolatos intézkedések - szerződéskötés, lakossági értesítések - megtételére.

Felelős: Dr. Éles András polgármester

Határidő: 2010. január 31. - a szerződéskötésre,
2010. március 31. - a lakossági értesítésekre

B.) változat

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete – figyelembe vével a településünkön jelentkező 2009. évi új TBC-s megbetegedéseket, valamint a tüdőgyógyász szakorvos javaslata alapján az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnak a kötelező tüdőszűrő vizsgálatok esetleges elrendelését is - nem támogatja a lakosság körében megszervezhető tüdőszűrési vizsgálatok elvégzését.

Felkéri a polgármestert, hogy a Kenézy Kórház Kft. (4043 Debrecen, Bartók Béla u. 2-26.), valamint a Városi Szakorvosi Rendelőintézet és Ápolási Intézet (4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 10.) értesítéséről gondoskodjon.

Felelős: Dr. Éles András polgármester

Határidő: 2009. december 31.

Hajdúnánás, 2009. december 9.

Dr. Éles András
polgármester